

**Ο.Ε.Φ. ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ
ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΔΩΝ**

Τεχνικό Δελτίο

για την επιλογή Αναδόχου για την υλοποίηση του έργου της
δραστηριότητας Bii.2 με τίτλο

**“Πιλοτική εφαρμογή για την επεξεργασία και αξιοποίηση
υπολειμμάτων κλαδέματος σε ελαιοπαραγωγούς της Ο.Ε.Φ.”**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
Εισαγωγή	3
Πλαίσιο αναφοράς υλοποίησης του έργου	3
Αντικείμενο του έργου	5
Παράρτημα	6
<i>Εισαγωγή</i>	6
<i>Υλοποίηση της δράσης</i>	7
<i>Παραδοτέα</i>	8
<i>Δείκτες</i>	9
<i>Προϋπολογισμός</i>	10

Εισαγωγή

Η ιστορία του Αγροτικού Ελαιοκομικού Συνεταιρισμού (Α.Ε.Σ. Παπαγιαννάδων) ξεκίνησε το 1985. Οι εγκαταστάσεις του βρίσκονται στην έξοδο του χωριού Παπαγιαννάδες, 19 χιλιόμετρα από τη Σητεία. Το κτίριο του συνεταιρισμού χτίστηκε το 1984 και λειτούργησε ως ελαιοτριβείο με πιεστήρια το 1985 ενώ εκσυγχρονίστηκε με φυγοκεντρικό μηχάνημα το 1987. Τα μηχανήματα του ελαιοτριβείου εκσυγχρονίστηκαν το έτος 2008. Οι δεξαμενές του είναι συνολικής χωρητικότητας 600 τόνων. Σήμερα αριθμεί 256 μέλη με 10.000 στρέμματα και 225.000 δέντρα. Ο συνεταιρισμός δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία ελαιολάδου, εξυπηρετεί 500 ελαιοπαραγωγούς και η δυναμικότητα του ελαιοτριβείου είναι 1000 tn/έτος.

Στόχος του συνεταιρισμού είναι η παραγωγή ποιοτικού εξαιρετικά παρθένου ελαιολάδου καθώς το ελαιολάδο του συνεταιρισμού δικαιούται να φέρει την ονομασία ελαιολάδο ΠΟΠ Σητεία Λασιθίου Κρήτης και έτσι οφείλει να προστατεύει την ονομασία αυτή εφαρμόζοντας σε όλα τα στάδια τις προδιαγραφές που απαιτεί η νομοθεσία.

Ο ΑΕΣ Παπαγιαννάδων, αναγνωρισμένος με την υπ' αριθμ. 22946/31.01.2018 απόφαση της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου ως Οργάνωση Παραγωγών στον τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών και συγκεκριμένα για το προϊόν ελαιολάδο, θα υλοποιήσει το εγκεκριμένο με την υπ' αριθμ. 599/25187/30.03.2018 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τριετές πρόγραμμα εργασίας Οργανώσεων Ελαιοουργικών Φορέων (Ο.Ε.Φ.) περιόδου 2018 - 2021, στο πλαίσιο των Καν. (ΕΕ) 611/2014 και 615/2014 της Επιτροπής, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

Πλαίσιο αναφοράς υλοποίησης του έργου

Η υλοποίηση του προγράμματος εργασίας θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το ακόλουθο θεσμικό πλαίσιο το οποίο ορίζεται από τους εξής Κανονισμούς και Υπουργικές Αποφάσεις:

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών

προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου, όπως ισχύει

- Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 611/2014 της Επιτροπής, της 11ης Μαρτίου 2014, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα προγράμματα στήριξης του τομέα του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών, όπως ισχύει
- Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 615/2014 της Επιτροπής, της 6ης Ιουνίου 2014, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα προγράμματα εργασίας για τη στήριξη των τομέων του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών, όπως ισχύει
- Υπ' αριθμ. 61/16616/31.01.2018 Υπουργική Απόφαση «Συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 611/2014 της Επιτροπής και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 615/2014 της Επιτροπής, σχετικά με τα προγράμματα εργασίας για τη στήριξη των τομέων του ελαιολάδου και των επιτραπέζιων ελιών»
- Υπ' αριθμ. 599/25187/30.03.2018 Υπουργική Απόφαση «Έγκριση Προγράμματος Εργασίας της Οργάνωσης Παραγωγών ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΔΩΝ, της Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου, για τα έτη 2018 - 2021 στο πλαίσιο των Καν. (ΕΕ) 611/2014 και 615/2014»

Το ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο προσδιορίζει μεταξύ άλλων στοιχεία που αφορούν:

- τις κατηγορίες των επιλέξιμων δαπανών (γενικά έξοδα, δαπάνες αγοράς εξοπλισμού και υποδομής για την υλοποίηση του προγράμματος, δαπάνες παροχής υπηρεσιών κ.λπ.)
- τα όρια των δαπανών ανά κατηγορία επιλέξιμης δαπάνης
- τις διαδικασίες και τα χρονικά περιθώρια υποβολής και έγκρισης αιτήσεων τροποποίησης του εγκριθέντος προγράμματος
- τις προϋποθέσεις, διαδικασίες και χρονικούς περιορισμούς για τη χορήγηση της χρηματοδότησης (δόσεις προκαταβολών και δόσεις εξοφλήσεων)
- τις απαιτήσεις για υποβολή εκθέσεων εργασίας με περιγραφή του εκάστοτε υλοποιηθέντος τμήματος του προγράμματος με πλήρεις αιτιολογήσεις των χρονικών ή άλλων παρεκκλίσεων από το προγραμματισμένο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του προγράμματος
- τις διαδικασίες ελέγχου της υλοποίησης του προγράμματος από αρμόδιους φορείς (ΥΠΑΑΤ, ΔΑΟΚ οικείας Περιφερειακής Ενότητας, Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. κ.λπ.)

- τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για την προμήθεια υπηρεσιών και παγίου εξοπλισμού καθώς και τις ελάχιστες ρήτρες που πρέπει να περιλαμβάνονται στις συμβάσεις προμηθειών που συνάπτει η Ο.Ε.Φ. στα πλαίσια του προγράμματος.

Αντικείμενο του έργου

Το φυσικό αντικείμενο του έργου του Αναδόχου περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσιών υποστήριξης της Ο.Ε.Φ. για την επιτυχή εκτέλεση του έργου και αφορά στον τομέα Β με τίτλο «Βελτίωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ελαιοκαλλιέργειας» και συγκεκριμένα τη δραστηριότητα **Bii.2** με τίτλο **“Πιλοτική εφαρμογή για την επεξεργασία και αξιοποίηση υπολειμμάτων κλαδέματος σε ελαιοπαραγωγούς της Ο.Ε.Φ.”** για την τριετία 2018-2021 του εγκεκριμένου προγράμματος της Ο.Ε.Φ. στο πλαίσιο των Καν. (ΕΕ) 611/2014 και 615/2014, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

Αναλυτικά, το περιεχόμενο της δράσης παρουσιάζεται στο σχετικό απόσπασμα του εγκεκριμένου πρόγραμμα εργασίας της Ο.Ε.Φ., το οποίο και παρατίθεται στο Παράρτημα του παρόντος.

Παράρτημα

(Απόσπασμα από το Εγκεκριμένο Πρόγραμμα Εργασίας)

Τομέας Β Βελτίωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της ελαιοκαλλιέργειας	
Δραστηριότητα Bii: Ανάπτυξη ορθών γεωργικών πρακτικών ελαιοκαλλιέργειας με βάση περιβαλλοντικά κριτήρια προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες, καθώς και τη διάδοσή τους στους ελαιοκαλλιεργητές και παρακολούθηση της πρακτικής εφαρμογής τους	
Τίτλος	Πιλοτική εφαρμογή για την επεξεργασία και αξιοποίηση υπολειμμάτων κλαδέματος σε ελαιοπαραγωγούς της Ο.Ε.Φ.
Διάρκεια	3 έτη

Εισαγωγή

Τα ελαιοκομικά προϊόντα πρέπει πλέον να βασίζονται σε όρους οι οποίοι διασφαλίζουν την ποιότητα του προϊόντος, την ασφάλεια του παραγωγού, την ασφάλεια του καταναλωτή και σέβονται το περιβάλλον σε σχέση με τον τρόπο παραγωγής τους.

Το κλάδεμα των ελαιόδενδρων είναι μια σημαντική εργασία που αποσκοπεί στην προσαρμογή της ανάπτυξης της καρποφορίας των δένδρων στις τοπικές εδαφοκλιματικές συνθήκες της περιοχής και στις καλλιεργητικές επιδιώξεις, ιδιαίτερα στη διευκόλυνση της συγκομιδής. Η συνηθισμένη πρακτική διαχείρισης των κλαδιών μετά το κλάδεμα των ελαιόδεντρων είναι η άμεση καύση τους στο χωράφι η οποία επιβαρύνει το περιβάλλον και έχει πλέον απαγορευτεί. Οι πρακτικές για την αξιοποίηση των κλαδεμάτων είναι η ενσωμάτωση τους στο έδαφος και η κομποστοποίηση. Λόγω της επικίνδυνης για την ελαιοκαλλιέργεια ασθένεια της Βερτισιλλίωσης η κομποστοποίηση αποτελεί την ιδανική λύση αξιοποίησης των κλαδεμάτων που προκύπτουν από τον κύκλο καλλιέργειας της ελιάς.

Η κομποστοποίηση είναι μια καθαρά φυσική διεργασία το προϊόν της οποίας καλείται κομπόστ και είναι μίγμα οργανικής ουσίας, θρεπτικών συστατικών και ιχνοστοιχείων. Αποτελεί δηλαδή ένα φυσικό προϊόν λίπανσης με εξαιρετικές εδαφοβελτιωτικές ιδιότητες. Υπό κανονικές συνθήκες περιβάλλοντος, η κομποστοποίηση διενεργείται στη φύση με πολύ αργούς ρυθμούς. Η φυσική αυτή διεργασία μπορεί να επιταχυνθεί, εάν συγκεντρωθούν τα κλαδέματα ελιάς και δημιουργηθεί μ' αυτά σωρός με την κατά τακτά χρονικά διαστήματα αναμόχλευση του σωρού.

Υλοποίηση της δράσης

Η ΟΕΦ με τη δράση αυτή αποσκοπεί με την εφαρμογή του κομπόστ να ενισχύσει το οικονομικό απόθεμα του παραγωγού με την χρησιμοποίηση του ως εναλλακτική λύση για την χρήση χημικών λιπασμάτων και επιπλέον να συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος με την αποφυγή της καύσης των κλαδεμάτων.

Η δράση θα εφαρμοστεί πιλοτικά σε μια ομάδα 10 παραγωγών με επιτόπιες εκπαιδεύσεις στον αγρό από εξειδικευμένους επιστήμονες γεωπόνους επάνω στη διαδικασία δημιουργίας του κομπόστ από τα υπολείμματα κλαδέματος καθώς και στη χρήση του στα αγροτεμάχια τους.

Η προσδιορισμένη ομάδα των παραγωγών, στο πλαίσιο της δραστηριότητας θα παρακολουθείται σε ετήσια βάση με τη διεξαγωγή εδαφολογικών αναλύσεων.

Στο πλαίσιο της δράσης θα δημιουργηθεί και θα αξιοποιηθεί ψηφιακό εργαλείο το οποίο θα εμπεριέχει τα αποτελέσματα των αναλύσεων που θα γίνονται και θα εκδίδει ειδικό report για τους παραγωγούς ανάλογα με τις ανάγκες του εδάφους των αγροτεμαχίων κάθε περιοχής.

Η σύγκριση θα γίνει συσχετίζοντας τα αποτελέσματα των εδαφικών αναλύσεων της πιλοτικής ομάδας χρήσης κομπόστ με τα αποτελέσματα των εδαφικών αναλύσεων παραγωγών που γειτνιάζουν με την πιλοτική ομάδα και εφαρμόζουν αποκλειστικά συμβατική λίπανση μέσω της ολοκληρωμένης διαχείρισης καθώς και των πρότυπων ποσοστών που πρέπει να υπάρχουν βάσει των εδαφολογικών και κλιματολογικών συνθηκών της περιοχής. Διευκρινίζεται ότι το πρώτο έτος υλοποίησης της δράσης θα θεωρείται σαν έτος αναφοράς καθώς οι αναλύσεις θα αφορούν όλες εδάφη στα οποία δεν έχει γίνει ακόμη χρήση κομποστ και οι παραγωγοί που συμμετέχουν θα εκπαιδευτούν στην δημιουργία του η οποία απαιτεί τέτοιο χρονικό διάστημα που δεν επιτρέπει τη χρήση του από το πρώτο έτος.

Παράλληλα το σύνολο των παραγωγών που συμμετέχουν στην ολοκληρωμένη διαχείριση θα εκπαιδευτεί στη δημιουργία σωρού για την διαδικασία της κομποστοποίησης και τα οφέλη της εφαρμογής του κομπόστ στην ελαιοκαλλιέργεια.

Στόχος της τριετίας είναι η διεξαγωγή ενός τελικού αποτελέσματος, με τη χρήση του ψηφιακού εργαλείου, για το αν τελικά η χρήση του κομπόστ που δημιουργήθηκε από τα υποπροϊόντα του κλαδέματος στην πιλοτική ομάδα παραγωγών μπορεί να συνεπικουρήσει τη συμβατική λίπανση.

Η δράση θα περιλαμβάνει συνοπτικά:

- Διεξαγωγή εδαφολογικών αναλύσεων, μελέτη και επεξεργασία τους με τη χρήση ψηφιακού εργαλείου με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων, στους παραγωγούς που θα συμμετέχουν πιλοτικά στην δράση
- Δημιουργία και διανομή εκπαιδευτικού υλικού στο σύνολο των παραγωγών που συμμετέχουν στην ολοκληρωμένη διαχείριση με κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την δημιουργία σωρού για την διαδικασία της κομποστοποίησης και τα οφέλη της εφαρμογής του κομπόστ στην ελαιοκαλλιέργεια
- Εκπαίδευση επιτόπου στον αγρό στο σύνολο των παραγωγών που θα συμμετέχουν πιλοτικά στην δράση με προτεινόμενη μηχανική επεξεργασία των κλαδεμάτων για την σωστή θρυμματοποίηση τους με θρυμματιστή και την δημιουργία σωρού κατάλληλων διαστάσεων και όγκου για την διαδικασία της κομποστοποίησης από τον κάθε παραγωγό
- Επιπλέον θα γίνουν αναλύσεις στο κομπόστ που θα χρησιμοποιηθεί από τους παραγωγούς που θα συμμετέχουν πιλοτικά στην δράση προκειμένου να γνωρίζουμε τη σύσταση του και την ποσότητα που πρέπει να εφαρμοσθεί στην ελαιοκαλλιέργεια ανάλογα με τις εδαφολογικές αναλύσεις, αλλά και με βάση τις εδαφολογικές και κλιματικές συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή αλλά και το εάν η χρήση κομπόστ καλύπτει τις ανάγκες του αγροτεμαχίου ή αν απαιτείται προσθήκη και συμβατικού λιπάσματος.

Η εκπαίδευση των παραγωγών στο πλαίσιο της εν λόγω δραστηριότητας θα αφορά στο σύνολο των μελών της ΟΕΦ και η πιλοτική εφαρμογή θα αφορά 10 παραγωγούς μέλη της ΟΕΦ.

Παραδοτέα

A/A	Τίτλος Παραδοτέου	Έτος προγράμματος	Μήνες από έναρξη προγράμματος
1	Πρώτη ενδιάμεση έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας	1ο	έως 9
2	Δεύτερη ενδιάμεση έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας	1ο	έως 9
3	Εκπαιδευτικό υλικό	1ο	έως 9
4	Εκπαιδεύσεις και παρακολούθηση πιλοτικής ομάδας 10 παραγωγών	1ο	έως 9

A/A	Τίτλος Παραδοτέου	Έτος προγράμματος	Μήνες από έναρξη προγράμματος
5	Τελική έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας για το πρώτο έτος	1ο	έως 12
6	Πρώτη ενδιάμεση έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας	2ο	έως 21
7	Δεύτερη ενδιάμεση έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας	2ο	έως 21
8	Εκπαιδευτικό υλικό	2ο	έως 21
9	Εκπαιδεύσεις και παρακολούθηση πιλοτικής ομάδας 10 παραγωγών	2ο	έως 21
10	Τελική έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας για το δεύτερο έτος	2ο	έως 24
11	Πρώτη ενδιάμεση έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας	3ο	έως 33
12	Δεύτερη ενδιάμεση έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας	3ο	έως 33
13	Εκπαιδευτικό υλικό	3ο	έως 33
14	Εκπαιδεύσεις και παρακολούθηση πιλοτικής ομάδας 10 παραγωγών	3ο	έως 33
15	Τελική έκθεση τεκμηρίωσης της υλοποίησης της δραστηριότητας για το τρίτο έτος	3ο	έως 36

Δείκτες

Είδος δείκτη	Περιγραφή δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή στόχος	Μήνες από έναρξη προγράμματος	Τρόπος μέτρησης
εισρών / εκρών	Πρακτική επίδειξη σε παραγωγούς πιλοτικής ομάδας επιτόπου στον αγρό	Επιτόπου εκπαιδεύσεις σε παραγωγούς πιλοτικής ομάδας	10	έως 12 έως 24 έως 36	Παρουσιολογία εκπαιδεύσεων
εισρών / εκρών	Αναλύσεις εδάφους παραγωγών πιλοτικής ομάδας	Αριθμός αναλύσεων πιλοτικής ομάδας	10	έως 12 έως 24 έως 36	Αποτελέσματα αναλύσεων και επεξεργασία τους από το ψηφιακό εργαλείο
εισρών / εκρών	Αναλύσεις κομπόστ παραγωγών πιλοτικής ομάδας	Αριθμός αναλύσεων πιλοτικής ομάδας	10	έως 24 έως 36	Αποτελέσματα αναλύσεων και επεξεργασία τους από το ψηφιακό εργαλείο

Είδος δείκτη	Περιγραφή δείκτη	Μονάδα Μέτρησης	Τιμή στόχος	Μήνες από έναρξη προγράμματος	Τρόπος μέτρησης
αποτελεσμάτων	Οδηγίες λίπανσης πιλοτικής ομάδας	Οδηγία/έτος πιλοτικής ομάδας	10	έως 12 έως 24 έως 36	Οδηγίες λίπανσης που δημιουργήθηκαν
αποτελεσμάτων	Αριθμός παραγωγών που ενημερώνεται	Αριθμός παραγωγών	119	έως 12 έως 24 έως 36	Αριθμός παραγωγών που παρέλαβε το εκπαιδευτικό υλικό
αποτελεσμάτων	Αριθμός παραγωγών που συμμετέχουν πιλοτικά στη σύγκριση της εφαρμογής κομπόστ σε σχέση με τα λιπάσματα	Αριθμός παραγωγών	10	έως 12 έως 24 έως 36	reports ψηφιακού εργαλείου
επιπτώσεων	Μείωση εφαρμογής λιπασμάτων- Αύξηση εφαρμογής κομπόστ σε παραγωγούς που συμμετέχουν πιλοτικά στην δράση	kg	Ετήσια μείωση τουλάχιστον 2%	έως 12 έως 24 έως 36	reports ψηφιακού εργαλείου

Οι παραπάνω δείκτες της δραστηριότητας δύνανται να αναθεωρηθούν σε περίπτωση που αλλάξουν οι ανάγκες της Ο.Ε.Φ. ή σε περίπτωση έκτακτου γεγονότος ώστε να είναι συνεχώς σαφείς, μετρήσιμοι, ρεαλιστικοί και χρονικά προσδιορισμένοι. Ο βαθμός επίτευξης των δεικτών θα παρουσιάζεται στις ενδιάμεσες και τελικές εκθέσεις υλοποίησης της δραστηριότητας.

Προϋπολογισμός

Σύνολο Δραστηριότητες	Δαπάνες	Ποσό	Πρώτο έτος	Δεύτερο έτος	Τρίτο έτος
€23.800,00	Παροχή Υπηρεσιών	€23.800,00	€7.933,33	€7.933,34	€7.933,33